

۱. اوضاع زن در حکومت هخامنشی

اطلاعات ما در مورد زنان پیش از اسلام در ایران بسیار اندک است. با این حال درباره وضع اجتماعی و موقعیت زنان کم بیش از پیشی از جمعیت کشور را تحلیل داده بودند. اطلاعات پراکنده ای در منابع تاریخی به چشم می خورد. ظاهراً زنان وابسته به طبقات متوسط و محروم برای امرار معاش و تامین زندگی دو شاخه دوش مردان در کارهای کشاورزی، کشاورزی و دیگر امور اقتصادی شرکت موثر داشته اند. زن ایرانی در حالی در درجه هخامنشی به یکی از بهترین جایگاه شایسته شان خود دست می یابد که هنوز هم در کشورهای امروزی جهان جنبش های آزادی خواهانه و برابری جویان زنان در آرزو و آرمان بدست آوردن آن هستند. داشتن شخصیت حقوقی، مالی مستقل، حقوق و امتیازهای برابر با مردان و گاه در امور خالصه زنان به بیشتر از آن مدیریت و سرپرستی به نگاه های بزرگ کشاورزی و صنعتی در جامعه ای یک همگامی تنها نمونه های کوتاه از آن است. پس از شکست هخامنشیان وضع اجتماعی زن ایرانی تغییر کرد و قوس و نزوی را پیمود. زیرا در زمان سلوکیدها، زنان و دختران زیادی یونان در ایران زندگی می کردند و چون در یونان زن از مساوی حقوق با مردان برخوردار نبود، لذا در وهیبت و سرافرازی زن ایرانی نیز تاثیر نهاد می داشتیم که در دیانت زده شد از دواج بریاب یک همگامی است. هیچ مرد در پیشی حق ندارد با داشتن زن و زن دیگر اشتیاق کند. لیکن تعداد زیادی از این زنان و دختران یونانی به اهوت محسوسه مردان ایرانی در آمدند که به طور قطع از احکامات استحقاقات ^{بنیان} خانواده (ایرانی کاست) برخی از این

زنان به صورت عقد معلقه دار یا مرد ایرانی به
سر می بردند و برخی دیگر نیز با روابط آزاد یا مردان
ایرانی حشر و نشر داشتند

در دانشمیزان در امیرانقوری هفتامنشی جایگاه
ارزشی داشتند ما از این امر آشنای هستیم که
جامعه هفتامنشی پدرسالاری بوده با این حال
در همان چهارچوب هم زنان به نسبت همان
نمدهای باستان دیگر به جز ملز از حقوق
و مولیت های اجتماعی بیشتر بهره مند بوده
جایگاه هر زن، مثل هر مرد بر اساس طبقه اجتماعی
ورده های که هر طبقه وجود داشت، تعریف می شد
سلسله مراتب اجتماعی برای زنان از بالا که پایین
بدین ترتیب بود:

۱ ملکه مادر (مادر پادشاه)

۲ بانوی اول (مادر ولیعهد)

۳ دختران پادشاه

۴ خواهران پادشاه

۵ سایر همسران عقده و صیغه پادشاه

۶ زنان اشرافی (همسران خویشاوندان درباریان)

۷ سایر پهلوان سرادگان نظامی، زنان اشرافی

۸ زنان اشرافی

۹ زنان صاحب کسب و کار

۱۰ کارگران

۱۱ کشتزار و

۱۲ خدمتکاران

مدارک مستندی به استقلال زنان
و شغل بودن آنان گواهی می دهند از الواح
(استلجمان) کتیبه های خزانه و کتیبه های
مسافرت بدست آمده که همگی در خرابه های
تخت جمشید پیدا شده اند ملکه مادر و بانوی
اول ملقب به شهبانو می توانستند هم به